

Jorge Martí

Per finalitzar aquestes breus notes en què he volgut repassar les fructíferes relacions entre el jazz i el cine, voldria parlar encara d'un dels aspectes més interessants: les biografies filmiques sobre músics de jazz.

L'any 1953 Anthony Mann va rodar a *Glenn Miller Story* un homenatge a un dels músics de "big band" més populars dels anys 30 i 40. La

llor d'aquest film és una "jam session" en la qual perticipen alguns dels músics de jazz mítics d'aquelles dècades, com Louis Armstrong o el bateria Gene Kruppa.

Molt més interessant és la pel·lícula de Martin Ritt *Paris Blues* (1961) en la qual Sidney Poitier i Paul Newman interpreten una parella de músics de jazz que intenten tirar endavant les seves respectives carreres musicals a Europa. El tractament del

60, amb la gravació d'algun LP prou recomanable, com *Our man in Paris*, acompanyat pel pianista Bud Powell, el contrabaix de Pierre Michelot i Kenny Clarke a la bateria. Gordon coneixia, doncs, prou bé el tema de la pel·lícula, en la qual interpreta un personatge híbrid entre el seu amic Bud Powell i el mític saxofonista Lester Young. Young, ja al final de la seva carrera, va tocar amb molta freqüència a París, ciutat en la qual va morir pocs dies després d'haver firmat el seu darrer contracte amb la discogràfica Blue Note. La música del film de Tavernier —un dels directors de cine europeus la trajectòria del qual he seguit amb més atenció darrerament— va ser composta per un altre geni del jazz, Herbie Hancock, amb uns criteris experimentals que s'adaptaven prou bé al món musical dels personatges que la pel·lícula recrea, l'ambient del "be bop" dels anys 50.

El geni absolut del "be bop" —i possiblement un dels millors músics de la història del jazz— és el saxofonista Charlie Parker. Sentint la seva música i les seves derivacions posteriors, un no sap fins a quin punt Charlie Parker va obrir nous camins al jazz o els va tancar definitivament, perquè molt sovint un té la impressió que, deixant de banda el cas de Miles Davies, cap músic posterior ha arribat més enllà d'on Charlie Parker va deixar el jazz. També Charlie Parker té la seva biografia filmica. Es tracta de *Bird* (1988) de Clint Eastwood, una pel·lícula en què Eastwood torna a demostrar-nos, i a demostrar-se a si mateix, el gran director de cine que és quan vol.

Alrededor de la media noche i *Bird* són dos cims del cine sobre jazz que encara no s'han superat. Recentment, Fernando Trueba va estrenar el seu particular homenatge al món del jazz, en aquest cas en la seva vessant llatina, *Calle 52*. La banda sonora és molt bona, amb l'interès afegit d'incloure-hi la darrera interpretació pública de Tito Puente. Ara bé, no deixa de ser un concert molt ben rodat, però d'un interès filmic relatiu, una mica a la manera d'*El último vals* (1978), de Martin Scorsese, que, en tot cas, em sembla bastant millor. ■

pel·lícula s'aguanta sobretot per la seva parella protagonista, James Stewart i June Allyson que estan francament bé. El desenvolupament de l'argument, en canvi, està tractat, pel meu gust, amb un excès d'edulcorant, un cert sentimentalisme tou que, no obstant, casa prou bé amb la música dolça i superficial de Glenn Miller. Per altra banda, el final de la segona guerra era encara massa recent i Anthony Mann no escapa a un cert triomfalisme i a una gens dissimulada intenció de convertir Miller en una mena d'heroi nacional, símbol d'uns determinats valors "americans" de caire conservador, especialment en el tractament que fa de la seva mort. Des del punt de vista musical, el mi-

món del jazz als petits clubs parisencs és molt més realista i creïble. La presència de Louis Armstrong —un habitual de les pel·lícules sobre jazz— i del mestre Duke Ellington donen color a un film que aguanta prou bé el pas dels anys.

Ara bé, l'obra mestra del cine sobre jazz ambientada entre els músics americans que varen intentar l'aventura europea, traslladant la seva carrera, ja crepuscular, a París, és sens dubte una pel·lícula europea. M'estic referint a *Alrededor de la media noche* (1986) de Bertrand Tavernier. El paper protagonista el va interpretar el gran saxofonista, Dexter Gordon, el qual també va intentar la seva particular aventura parisenca als anys